

Jak zaplanować i zrealizować projekt filmowy?

Anna Czerwińska

Projekt filmowy, jak każdy inny, powinien składać się z pięciu równoważnych etapów.

ETAP I – Wprowadzenie

To etap, w którym zaangażowanie nauczyciela jest największe.

Przypomnij uczniom zasady projektu, przygotuj instrukcję do jego realizacji. Możesz krótko porozmawiać z podopiecznymi o ich zainteresowaniach sztuką filmową. Pamiętaj, że sukces każdego projektu zależy od tego, czy jego temat jest bliski uczniom – warto zatem odwołać się do ich doświadczeń osobistych.

Następnie przedstaw podopiecznym program *Filmoteka Szkolna*, krótko omów zawartość pakietu filmów przygotowanego w ramach tego programu. Przedstaw też ogólne cele edukacji filmowej w szkole.

ETAP II – Wybór problemu i formy działania

To etap, w którym ustala się temat i określa formę działania. Od tego zależą dalsze metody pracy, a także zaangażowanie i motywacja uczniów. Dlatego **decyzję o wyborze tematu należy zawsze podejmować wspólnie z młodzieżą.**

Zadaj swoim podopiecznym pytania:

- Jak chcielibyście wykorzystać pakiet Filmoteka Szkolna?
- Co możemy wspólnie zrobić z filmami w szkole?
- Jaki będzie cel naszych działań?

Decyzję o wyborze tematu można podjąć na kilka sposobów:

- w wyniku dyskusji i wspólnego porozumienia (jeśli trudno będzie osiągnąć kompromis, to można podzielić się na grupy i pracować nad mniejszymi projektami);
- głosowania (tajnego lub jawnego);
- można też prosić o radę i sugestię nauczyciela opiekuna lub filmoznawcę.

Filmoteka Szkolna

Wśród uczniowskich pomysłów na działania mogą się pojawić: pokazy filmów, dyskusje, pisanie recenzji, cykl warsztatów filmowych, kręcenie własnych filmów, projektowanie plakatów filmowych, spotkania z ludźmi kina lub zajęcia filmowe dla młodszych klas. Pomóż uczniom uporządkować pomysły i wybrać te, które są najbliższe ich zainteresowaniom oraz możliwościom.

Giełda pomysłów

1. Festiwal filmów dokumentalnych z *Filmoteki Szkolnej*.
2. Założenie i redakcja szkolnej gazetki filmowej „Filmoteka w szkole”.
3. Szkolny blog filmowy.
4. Międzyszkolny konkurs z wiedzy o filmie.
5. Tydzień z *Filmoteką Szkolną*: cykl warsztatów „Szkolna akademia filmowa” oraz przegląd etiud uczniowskich przygotowanych podczas ich trwania.
6. W realiach PRL: pokaz filmów („Urząd”, „Szczurołap”, „Rejs”), debata, konkurs literacki.
7. Portret młodzieży w filmie polskim: projekcja filmów („Jestem zły”, „Cześć, Tereska”, „Męska sprawa”, „Egzamin dojrzałości”), debata, przegląd uczniowskich etiud filmowych.
8. Komiks lub film animowany inspirowany filmami z *Filmoteki*: warsztaty i wystawa.

ETAP III – Planowanie pracy nad projektem i prezentacji końcowej

Aby realizacja projektu przebiegała sprawnie, ważne jest precyzyjne ustalenie reguł współpracy i sposobu oceniania. Im wcześniej uczniowie poznają zasady, według których ich wysiłki będą oceniane, tym lepiej będą wiedzieć, w jakim kierunku mają zmierzać, i tym skuteczniej będą działać. Opracuj wspólnie z podopiecznymi kryteria oceny projektu, ustal także terminy konsultacji.

Następnie pomóż uczniom sformułować cele szczegółowe. Zapytaj ich, co chcą zmienić za pomocą wybranego przez siebie projektu filmowego. Cele zapiszcie w widocznym miejscu – przydadzą się podczas planowania poszczególnych działań.

Przy ustalaniu konkretnych zadań możecie skorzystać z metody zwanej WBS¹ (ang. *Work Breakdown Structure* – „struktura podziału pracy”), ułatwiającej precyzyjne podzielenie projektu na etapy. Kolejne kroki tej metody to szeregi pytań i odpowiedzi, które prowadzą do odpowiedzi tak szczegółowej, że nie da się już jej rozbić na komponenty (pytanie: „Co musimy zrobić, aby osiągnąć A?”, gdzie A to cel projektu – odpowiedź: „Aby osiągnąć A, musimy zrobić B”; pytanie: „Co musimy zrobić, aby osiągnąć B?” – odpowiedź: „Aby osiągnąć B, musimy zrobić C” itd.). Kroki te należy powtórzyć dla wszystkich sformułowanych celów. Dla każdego zadania podstawowego (czyli takiego, którego nie można już podzielić na mniejsze) musimy oszacować czas realizacji i potrzebne do niej zasoby. Metoda ta nie tylko ułatwia precyzyjne sformułowanie zadań podstawowych, lecz także pozwala zdefiniować własne zasoby i określić potrzeby dotyczące np. koniecznych współpracowników.

Festiwal Filmów Dokumentalnych z Filmoteki Szkolnej – przykład zadań

Co jest potrzebne do organizacji festiwalu?

- zgoda dyrekcji (wybór delegacji, napisanie listu intencyjnego, umówienie spotkania z dyrektorem itp.) – 2 tygodnie;
- zebranie grupy osób zainteresowanych organizacją festiwalu (napisanie ogłoszeń, przygotowanie i rozwieszenie plakatów w szkole, wyznaczenie dnia pierwszego spotkania) – 2 tygodnie;
- cykl warsztatów filmowych poświęconych historii polskiego dokumentu, regułom rodzaju filmowego, jego roli i znaczeniu (opracowanie programu warsztatów, wybór filmów, fragmentów, prezentacja) – 3 tygodnie;
- opracowanie programu festiwalu (spotkanie organizacyjne, przegląd dostępnych filmów, opracowanie programu projekcji, wprowadzeń tematycznych, pytań do dyskusji, imprez towarzyszących) – 2 tygodnie;
- wyznaczenie daty festiwalu i zorganizowanie sali (spotkanie z dyrekcją, w razie potrzeby zakup ciemnych zasłon na okna, przygotowanie miejsc siedzących itp.) – 4 tygodnie;

^{1 1} Zob [L. M. Surhone](#), [M. T. Timpledon](#), [S. F. Marseken](#), *Work Breakdown Structure*, [Betascript Publishers](#), 2009

Filmoteka Szkolna

- organizacja sprzętu – komputer, rzutnik, ekran (spotkanie z dyrekcją, ewentualny zakup sprzętu, zbiórka pieniędzy, poszukiwanie sponsorów itp.) – od 1 do 4 tygodni;
- przygotowanie plakatów informujących o pokazach filmowych – 4 godz.;
- przygotowanie wprowadzenia do filmów (wyznaczenie osób, które zbiorą informacje o filmach, redagowanie wystąpień, opracowanie tematów do dyskusji) – 4 godz. dla każdego filmu;
- organizacja imprez dodatkowych (spotkania z aktorami, reżyserami, filmoznawcami, organizacja warsztatów w ramach festiwalu itp.).

Gdy uczniowie już ustalą i zaplanują zadania w projekcie, pomóż im zorganizować zespoły zadaniowe. Warto przy tym pamiętać, by wszyscy pracowali zgodnie z własnymi talentami, zainteresowaniami i możliwościami. Tylko wtedy będziemy mieć pewność, że dotrważą do końca projektu i autentycznie się w niego zaangażują. Na tym etapie ważne jest też stworzenie harmonogramu – pomoże on uporządkować w czasie i przestrzeni wszystkie zaplanowane działania oraz monitorować na bieżąco przebieg ich realizacji. Najlepiej zrobić to w formie tabeli, zwanej też wykresem Gantta – jest ona prosta w konstrukcji, przejrzysta i funkcjonalna, na pewno przyda się wszystkim członkom zespołu (a także nauczycielowi).

Przykład harmonogramu

Zadania	Zasoby	Osoby	Czas
Przygotowanie plakatów	papier, farby, komputer, drukarka	Krzysiek, Gosia	do 12.10
Uzyskanie zgody dyrekcji	komputer, drukarka	Ania	do 15.10
Organizacja sali	materiał na zasłony, materace do siedzenia, rzutnik, laptop	Monika, Stefan	do 15.10
Opracowanie programu	filmy, komputer, rzutnik, papier formatu A3, flamastry, dostęp do Internetu	Zosia, Kasia, Wojtek, Damian	do 20.09

ETAP IV – Realizacja zaplanowanych działań

Na tym etapie nauczyciel zwykle dyskretnie wspiera prace uczniów, kieruje nimi, doradza i obserwuje. Wówczas najlepiej poznaje młodzież, może łatwiej zdiagnozować jej potrzeby, poznać zainteresowania, mocne i słabe strony, możliwości i talenty.

Dla uczniów zaś to etap, w którym naprawdę działają: systematycznie gromadzą informacje na temat wybranego zagadnienia, selekcjonują, analizują i wykorzystują zebrane wiadomości przy wykonywaniu konkretnych zadań.

Zazwyczaj uczniowie pracują w małych grupach zadaniowych, warto jednak zachęcić ich do spotkań w całym zespole projektowym, by podsumować dotychczasowe osiągnięcia, podzielić się sukcesami i trudnościami, wspólnie szukać rozwiązań zaistniałych problemów.

ETAP V – Publiczna prezentacja oraz podsumowanie

To ważny etap (jeśli nie najważniejszy), w którym czas na refleksję nad tym, co się wydarzyło. Można mówić o sukcesie metody projektu wtedy, gdy uczestnicy precyzują, jak doświadczenie to wykorzystają w przyszłości.

W projektach związanych z edukacją filmową prezentację zazwyczaj będzie stanowić kulminacyjne wydarzenie (np. festiwal, wystawa, pokaz filmowy czy dyskusja). Warto jednak pomyśleć również o jakiejś innej formie publikacji efektów waszego projektu – może to być krótki raport w gazetce szkolnej, na apelu czy stronie internetowej szkoły, tak by wszyscy – także ci, którzy nie wzięli bezpośredniego udziału w organizowanym wydarzeniu – mogli poznać efekty waszej pracy.

Nie można też zapomnieć o ocenie efektów projektu (zgodnie z wcześniej ustalonymi kryteriami ocen) oraz procesu, jaki miał miejsce podczas jego realizacji. Jest to zadanie zarówno dla nauczyciela, jak i dla młodzieży. Uczniowie po prezentacji powinni dokonać samooceny własnego udziału, udzielić informacji zwrotnej pozostałym członkom zespołu, przeanalizować błędy i wyciągnąć wnioski na przyszłość.

Bibliografia:

Jak pracować metodą projektów Alicja Pacewicz, Danuta Sterna

www.ceo.org.pl/portal/b_koss_online_nowa_podstawa_doc?docId=52617, 11.03.2010